

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE

Številka: 007-787/2017-1

Datum: 23. 10. 2017

Zadeva: Izraba in prenos letnega dopusta v prihodnje koledarsko leto

Na Ministrstvu za javno upravo prejemamo številne prošnje za podajo obrazložitve pravic delodajalca in javnega uslužbenca glede izrabe letnega dopusta s posebnim poudarkom na prenos neizrabljenega letnega dopusta v prihodnje koledarsko leto.

Ministrstvo za javno upravo v okviru svojih pristojnosti ugotavlja, da ne Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF) ne Zakon o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 2/91-I, 5/91, 18/91, 22/91, 4/93, 18/94 – ZRPJZ, 70/97, 87/97 – ZPSDP, 38/99 in 56/02 – ZJU) ne vsebujeta določb glede izrabe letnega dopusta, pač pa je izraba letnega dopusta določena v Zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F in 52/16), in sicer:

"162. člen

(izraba letnega dopusta)

- (1) Letni dopust je mogoče izrabiti v več delih, s tem, da mora en del trajati najmanj dva tedna.
- (2) Delodajalec lahko zahteva od delavca, da planira izrabo najmanj dveh tednov letnega dopusta za tekoče koledarsko leto.
- (3) Delodajalec je dolžan delavcu zagotoviti izrabo letnega dopusta v tekočem koledarskem letu, delavec pa je dolžan do konca tekočega koledarskega leta izrabiti najmanj dva tedna, preostanek letnega dopusta pa v dogovoru z delodajalcem do 30. junija naslednjega leta.
- (4) Delavec ima pravico izrabiti ves letni dopust, ki ni bil izrabljen v tekočem koledarskem letu oziroma do 30. junija naslednjega leta zaradi odsotnosti zaradi bolezni ali poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka, do 31. decembra naslednjega leta.
- (5) Delavec, ki dela v tujini, lahko v celoti izrabi letni dopust do konca naslednjega koledarskega leta, če je tako določeno s kolektivno pogodbo, ki zavezuje delodajalca.
- (6) Delavec, ki ima v prvem letu zaposlitve pravico do izrabe sorazmernega dela letnega dopusta, pridobi pravico do izrabe letnega dopusta za naslednje koledarsko leto ob začetku naslednjega koledarskega leta."

in

"163. člen

(način izrabe letnega dopusta)

(1) Letni dopust se izrablja upoštevaje potrebe delovnega procesa ter možnosti za počitek in rekreacijo delavca ter upoštevaje njegove družinske obveznosti.

(2) Starši šoloobveznih otrok imajo pravico izrabiti najmanj teden dni letnega dopusta v času šolskih počitnic.

(3) Delavec ima pravico izrabiti en dan letnega dopusta na tisti dan, ki ga sam določi, o čemer mora obvestiti delodajalca najkasneje tri dni pred izrabo.

(4) Delodajalec lahko delavcu odreče izrabo letnega dopusta po drugem in tretjem odstavku tega člena, če bi odsotnost delavca resneje ogrozila delovni proces."

Podaja celovitega mnenja glede izrabe letnega dopusta je tako v pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za javno upravo pa na podlagi zakonskih določb, komentarja zakonskih določb ter sodne prakse pojasnjuje:

Skladno z določbami mednarodnih dokumentov v zvezi z delovnim časom kakor tudi citiranih določb ZDR **je letni dopust primarno namenjen izrabi v koledarskem letu, v katerem je odmerjen**, saj je namen letnega dopusta počitek, pridobitev distance ter obdobje za sprostitev in razvedrilo. V ta namen mora delodajalec v okviru svojih organizacijskih pristojnosti urediti delovni proces tako, da bo lahko izpolnil svoje obveznosti iz naslova zagotavljanja letnega dopusta zaposlenim do konca tekočega leta. Navedeno pomeni, da ne more odreči javnemu uslužbencu izrabe letnega dopusta iz razloga potreb delovnega procesa.

Obveznost delodajalca pomeni hkrati pravico javnega uslužbenca, da do konca leta izrabi letni dopust, dopušča pa se možnost prenosa nad dva tedna, **če se javni uslužbenec o tem dogovori z delodajalcem**. Če se javni uslužbenec in delodajalec dogovorita o prenosu izrabe preostanka letnega dopusta nad dva tedna, je delodajalec dolžan javnemu uslužbencu zagotoviti izrabo letnega dopusta do 30. junija naslednjega leta. Zakon torej prenos letnega dopusta v prihodnje leto veže na obojestransko voljo – delodajalec ne more enostransko odrediti javnemu uslužbencu prenosa v prihodnje leto, prav tako pa niti javni uslužbenec sam (brez soglasja delodajalca) ne more načrtovati prenosa letnega dopusta. Delodajalec je namreč tisti, ki organizira delovni proces, vključno z načrtovanjem in odločanjem o dejanski izrabi letnega dopusta. S tem namenom lahko od javnega uslužbenca tudi zahteva, da javni uslužbenec načrtuje izrabo najmanj dveh tednov letnega dopusta za tekoče koledarsko leto. Javni uslužbenec ima pravico do izrabe enega dne letnega dopusta na točno določen dan in enega tedna v času šolskih počitnic, če gre za starše šoloobveznih otrok, delodajalec pa lahko javnemu uslužbencu odreče izrabo tega dne oziroma tedna le v primeru, če bi odsotnost javnega uslužbenca resneje ogrozila delovni proces.

Če povzamemo: delodajalec je odgovoren za organizacijo delovnega procesa, kamor sodi tudi načrtovanje in odločanje o izrabi letnega dopusta, prenos neizrabljenega letnega dopusta v prihodnje koledarsko leto pa ni avtomatska pravica javnega uslužbenca, pač pa je predmet dogovora z delodajalcem; edina izjema od navedenega so zakonsko določeni primeri, in sicer, ko dopust ni bil izrabljen zaradi odsotnosti zaradi bolezni ali poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka.

S spoštovanjem,

mag. Igor Kotnik
generalni direktor